

24 september 2026

Rondetafelgesprek Nationaal Burgerberaad Klimaat

Het Nationaal Burgerberaad Klimaat laat zien hoe een diverse groep burgers met informatie en onderling gesprek tot breed gedragen aanbevelingen kan komen. Die inzet verdient concrete opvolging.

De kabinetsreactie biedt aanknopingspunten, maar vraagt om verdere uitwerking. In deze position paper willen we extra aandacht vestigen op de volgende punten:

Aanbevelingen

1. **Zet in op langere garantie**
2. **Maak reparatie betaalbaar**
3. **Stimuleer innovatie en opschaling**
4. **Borg eerlijke concurrentie voor circulaire koplopers**
5. **Maak ondersteuning geschikt voor circulaire bedrijven**

1. Zet in op langere garantie

De aanbeveling ‘Lang leven(de) spullen!’ kreeg **94% steun** binnen het burgerberaad. Het advies vraagt zowel zes jaar garantie voor elektronica en huishoudelijke apparaten als wettelijke garantietermijnen per productgroep.

Het kabinet wijst vaste termijnen voor garantie af vanwege verschillen in levensduur binnen productgroepen. Dat bezwaar verdient aandacht, maar beantwoordt onvoldoende hoe de overheid langere levensduur en beter afdwingbare consumentenrechten wil bevorderen.

Onderzoek garantietermijnen per productgroep, passend bij producten en binnen de Europese kaders, zonder bestaande consumentenrechten te beperken. Versterk ook de bekendheid en naleving van die rechten. De Consumentenbond geeft aan dat consumenten hun bestaande garantierechten vaak onvoldoende kennen. Tot slot is het belangrijk dat de bewijslast bij de verkoper ligt. Nu ligt deze in Nederland vaak na één jaar bij de consument.

2. Maak reparatie betaalbaar

Het kabinet stelt dat een volledige btw-vrijstelling wettelijk niet mogelijk is. Wel bestaat de mogelijkheid om een **verlaagd tarief voor reparatie** van huishoudelijke apparaten in te voeren. Wij roepen dan ook op om te onderzoeken hoe een helder afgebakend verlaagd tarief kan worden ingevoerd om reparatie te stimuleren.

3. Stimuleer innovatie en opschaling

In Europa zijn sommige producenten en importeurs financieel en organisatorisch verantwoordelijk voor de afvalfase van de producten die ze op de markt brengen. Dit is de zogeheten uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV). In de meeste gevallen werken producenten hiervoor samen in een producentenorganisatie (PO). De producenten betalen een verplichte afdracht aan de PO, die vervolgens zorgt voor de afvalfase.

Binnen een PO zou gestuurd kunnen worden op de circulaire economie door een vast percentage van de inkomsten opzij te zetten voor een reparatiefonds zoals het burgerberaad voorstelt of een **innovatiefonds/investeringsfonds** waar wij groot voorstander van zijn.

Beide hebben als doel de circulaire economie financieel te stimuleren door een deel van een begroting van een PO opzij te zetten.

Wij zijn groot voorstander van een investeringsfonds, omdat naast reparatie, bijvoorbeeld ook hergebruik, beter (demontabel) ontwerp en recycling nodig zijn. Waar oplossingen nog ontbreken, zijn middelen nodig voor innovatie; waar oplossingen al beschikbaar zijn, zijn middelen nodig voor investeringen en opschaling.

4. Borg eerlijke concurrentie voor circulaire koplopers

Het burgerberaad stelt een **heffing voor op het gebruik van recyclaat** van buiten Europa. Volgens het kabinet is die in strijd met WTO-regels. Echter moeten we niet naïef zijn. Vorige maand publiceerde de WRR een rapport waaruit blijkt hoe afhankelijk onze economie is van grondstoffen uit andere landen. Het rapport riep Nederland op om alle mogelijke handelsmaatregelen te overwegen en voor deze maatregelen ook op Europees niveau te pleiten. Alleen zo kunnen we onze onafhankelijkheid weer opbouwen.

Wij vragen het kabinet om juridisch houdbare alternatieven uit te werken en deze te bepleiten in Brussel. **Circulaire bedrijven moeten eerlijk kunnen concurreren** met niet-circulaire producenten en dienstverleners binnen en buiten Europa. Onderzoek daarom in Europees verband hoe milieu- en circulariteitseisen gelijkwaardig kunnen gelden voor Europese productie en invoer.

Er kan bijvoorbeeld onderzocht worden of een **WTO-conforme grensmaatregel** mogelijk is die het verschil in milieu-, kwaliteits- of productievoorwaarden adresseert in plaats van simpelweg de geografische herkomst.

Ook moedigen wij het kabinet aan om op Nederlands niveau circulaire bedrijven een gelijk speelveld te geven. Er moet beleid komen die ervoor zorgt dat secundaire grondstoffen op zijn minst zo goedkoop zijn als primaire grondstoffen.

5. Maak ondersteuning geschikt voor circulaire bedrijven

Innovatie en opschaling vragen om passende financiering. Het kabinet verwijst naar bestaande instrumenten, waaronder MIA/Vamil, en meldt dat uitbreiding **extra middelen** vergt. Dat terwijl de afgelopen jaren de politiek juist bezuinigd heeft op de circulaire economie.

Eerder dit jaar deden we een gezamenlijke oproep met FME, Jonge Klimaatbeweging, Koninklijke Metaalunie, MKB-Nederland, Natuur & Milieu, VNCI en VNO-NCW dat er **1,5 miljard per jaar** aan publieke middelen beschikbaar moet komen voor de circulaire economie. Dit geld zou gebruikt worden om onze afhankelijkheid af te bouwen, ons toekomstig verdienvermogen veilig te stellen en onze klimaatdoelen dichterbij te brengen.

Als coalitie riepen we net als het burgerberaad gezamenlijk op om **bestaande verduurzamingsregelingen toegankelijker te maken voor circulaire activiteiten**. We zijn daarom ook blij dat het kabinet hiernaar kijkt en dat ze voor het einde van het jaar terugkomen met een evaluatie van de mogelijkheden.

De Nederlandse Vereniging Circulaire Economie (NVCE) vertegenwoordigt meer dan 1.700 bedrijven met één gezamenlijk doel: circulair ondernemen de standaard maken in een weerbaarder en economisch sterker Nederland.